

ประสบการณ์ของนักศึกษาพยาบาลในการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อเติม
ในการเรียนรายวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ*
LEARNING EXPERIENCE OF NURSING STUDENTS THROUGH
CONDUCTION COMPLEMENT E - LEARNING IN GERONTOLOGICAL
NURSING COURSE

พรพรรณ มนัสจกุล

Pornpun Manasatchakun

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนีเขียงใหม่ สถาบันพระบรมราชชนก

Boromarajonani College of Nursing Chiang Mai Praboromarajchanok Institute, Thailand

ธวัชชัย เชื้อนสมบัติ

Thawatthai Khueansombat

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

Udon Thani Rajabhat University, Thailand

จิราพร วรวงศ์

Chiraporn Worawong

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนีอุดรธานี สถาบันพระบรมราชชนก

Boromarajonani College of Nursing Udon Thani Praboromarajchanok Institute, Thailand

E-mail: pornpun@bcnc.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายประสบการณ์ของนักศึกษาพยาบาลในการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อเติมในการเรียนรายวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนีอุดรธานี สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระบวนการจัดการเรียนการสอนได้มีการออกแบบโดยนำสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาใช้เป็นสื่อเติม การเรียนการสอนถูกจัดขึ้นในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2561 วันที่ 18 กุมภาพันธ์ ถึง 15 มีนาคม พ.ศ. 2562 จากจำนวนประชากรนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 2 จำนวน 93 คน คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 24 คน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล (In - depth interview) และการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหาแบบตีความ (Latent content analysis) ผลการศึกษาพบว่า

* Received 31 December 2020; Revised 13 January 2021; Accepted 29 January 2021

ประสบการณ์ของนักศึกษาพยาบาลซึ่งใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อเสริมในกระบวนการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ สามารถอธิบายได้ในประเด็นหลัก (Theme) คือ เกณฑ์การพัฒนาตนเองและสนับสนุนความเข้าใจในผู้สูงอายุ และสามารถจำแนกได้เป็น 2 หมวดหมู่ย่อย (Categories) ได้แก่ 1) การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในตนเอง และ 2) การส่งเสริมทัศนคติที่ดีต่อผู้สูงอายุ ผลการวิจัยนี้อาจช่วยผู้สอนเข้าใจมากขึ้นเกี่ยวกับประสบการณ์ของผู้เรียนเมื่อได้ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนและอาจนำผลการวิจัยนี้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในกระบวนการจัดการเรียนรู้อื่น ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญรวมทั้งสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน

คำสำคัญ: การพยาบาลผู้สูงอายุ, นักศึกษาพยาบาล, สื่ออิเล็กทรอนิกส์

Abstract

The aim of this study was to describe experience of nursing students when using complement e - Learning in Gerontological Nursing course. This course was conducted for the second - year nursing students in the Bachelor of Nursing Science Program at Borommarajonani College of Nursing Udon Thani, Praboromarajchanok Institute. The research methodology was qualitative study. The population was 93 of the 2nd year nursing students enrolled in the second semester, Bachelor of Nursing Science Program in academic year 2018 which was held between February 18 to March 15, 2019. The teaching process has been designed by using e - Learning as a complement. Purposive sampling method was used to select 24 participants. Data were collected using In - depth interview. Latent content analysis was used to analyze the data. Supporting self - development and understanding the older people was revealed as the finding theme. This theme was constructed by 2 categories; self - learning and promoting good attitudes towards older people. The findings of this study may help the lecturers better understand the learners' experiences of using e - Learning in teaching processes. The findings may be applied the learning process for improving the learners to reach the goal of learning outcomes. Moreover, the results of this study should be applied when using e - Learning in other courses to promote self - learning of learners.

Keywords: Gerontological Nursing, Nursing students, E – learning

บทนำ

การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์โดยถือเป็นการดำเนินงานภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) และสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) ที่ให้ความสำคัญต่อการเน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา สำหรับกระบวนการจัดการเรียนการสอนทางการแพทย์พยาบาลจำเป็นต้องสอดคล้องต่อการพัฒนาดังกล่าวด้วยเช่นกันโดยเฉพาะการผลิตบัณฑิตให้มีสมรรถนะของพยาบาลที่รองรับต่อการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประเทศซึ่งอยู่ในยุคประเทศไทย 4.0 (อติญาณ์ ศรีเกษตริน และ คณะ, 2562) และส่งเสริมให้นักศึกษาพยาบาลมีศักยภาพสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน สังคม รวมถึงตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากรและวิถีชีวิตของคนไทยโดยเฉพาะยุคปัจจุบันเป็นการก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุ ประเทศไทยมีจำนวนผู้สูงอายุที่สูงขึ้นมารวมถึงอายุขัยเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้กลุ่มประชากรสูงอายุเผชิญกับภาวะสุขภาพจากกระบวนการเสื่อมของร่างกาย การเผชิญกับภาวะโรคเรื้อรัง และความพิการ ส่งผลให้ผู้สูงอายุเข้ามาใช้บริการในระบบบริการสุขภาพเพิ่มสูงขึ้น ดังนั้นการเป็นสังคมสูงอายุจึงเป็นความท้าทายของการจัดการเรียนการสอนทางการแพทย์พยาบาลที่จำเป็นต้องมีการเตรียมบุคลากรทางสุขภาพให้มีความเข้าใจลักษณะทางการเปลี่ยนแปลงในผู้สูงอายุไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และ จิตวิญญาณ รวมถึงความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาด้านสุขภาพในผู้สูงอายุ ซึ่งจะช่วยให้พยาบาลสามารถส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรคในผู้สูงอายุ ดูแลให้การพยาบาลและติดตามผู้ป่วยสูงอายุเมื่อได้รับการส่งต่อหากเกิดปัญหาด้านสุขภาพ

จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวสถาบันการศึกษาทางการแพทย์พยาบาลจำเป็นต้องปรับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้เท่าทันต่อการเผชิญต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงร่วมกับการมีกระบวนการที่ส่งเสริมให้นักศึกษาพยาบาลได้มีทักษะการเรียนรู้อันเป็นการสนับสนุนให้เกิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (อติญาณ์ ศรีเกษตริน และ คณะ, 2562) ซึ่งครอบคลุมทักษะในด้านต่าง ๆ เช่น ทักษะการเรียนรู้และทำความเข้าใจในการอ่าน การเขียน ความสามารถในการเข้าใจความคิดที่สื่อสารในรูปคณิตศาสตร์ ทักษะในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ความสามารถในการแก้ไขปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ความสามารถในการคิดและเข้าใจเกี่ยวกับการคิดข้ามวัฒนธรรม ทักษะด้านการสื่อสารและการรู้เท่าทันสื่อ ทักษะด้านชีวิต การทำงานและการเรียนรู้ ความสามารถด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม ทักษะด้านความสามารถในการยืดหยุ่นและสร้างการเปลี่ยนแปลง ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และความสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีทักษะการเรียนรู้ และความสามารถในการเป็นผู้นำ (เบญจวรรณ ถนอมชยธวัช และ คณะ, 2559) ทักษะเหล่านี้จะช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาพยาบาลเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ ได้รับการพัฒนาสมรรถนะเพื่อให้

มีคุณสมบัติของพยาบาลที่พึงประสงค์ และเป็นบัณฑิตพยาบาลที่มีคุณภาพ (อติญาณ์ ศรเกษ ตริน และ คณะ, 2562) จากทักษะดังกล่าวจะเห็นว่าการเรียนรู้ผ่านระบบสารสนเทศถือเป็น แนวทางการจัดการเรียนการสอนหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาพยาบาลได้มีทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการจัดการเรียนการสอนทางการพยาบาล เป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้สามารถพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ก่อให้เกิดการเรียนรู้ใน เนื้อหาวิชาโดยผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความสนใจ สามารถเรียนได้ตามเวลาที่ผู้เรียน สะดวก สามารถวัดและประเมินผลให้เกิดกระบวนการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการใช้สื่อ อิเล็กทรอนิกส์เป็นตัวกลางเพื่อถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียนจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็น ศูนย์กลางได้ (ศยามน อินสะอาด, 2561)

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี อุตรธานี เป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดสถาบัน พระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข มีหน้าที่หลักในการผลิตพยาบาลให้ได้ตามมาตรฐาน วิชาชีพ ดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนเป็นฐานและผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ในการ จัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) รายวิชาการ พยาบาลผู้สูงอายุได้ถูกบรรจุในรายวิชาบังคับ หมวดวิชาเฉพาะทางการพยาบาล ซึ่งรายวิชาการ พยาบาลผู้สูงอายุมิ่วัตถุประสงค์รายวิชาเพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถใช้กระบวนการพยาบาลดูแล สุขภาพผู้สูงอายุแบบองค์รวม โดยเน้นการสร้างเสริม ป้องกัน ดูแลและฟื้นฟูสภาพของผู้สูงอายุ ดังนั้นเพื่อให้ผู้เรียนได้สามารถดูแลผู้สูงอายุภายใต้สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของประเทศ การจัดการเรียนการสอนในรายวิชานี้จึงมุ่งเน้นให้เกิดการเรียนรู้อันส่งเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน ร่วมกับเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสุขภาพของผู้สูงอายุและส่งเสริม การใช้กระบวนการพยาบาลในการดูแลผู้สูงอายุ ถึงแม้ว่าการเรียนรู้ผ่านระบบสารสนเทศจะ เป็นแนวทางหนึ่งที่ช่วยการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและ ส่งเสริมความสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อันเป็นทักษะที่สำคัญแห่งศตวรรษที่ 21 อย่างไร ก็ตามพบว่าในการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมาของวิทยาลัย ฯ ยังไม่มีการนำการใช้สื่อ อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับรายวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ และจาก การประเมินสภาพปัญหา รวมถึงความต้องการของผู้เรียนซึ่งได้ให้ความสนใจในการใช้สื่อ อิเล็กทรอนิกส์เพื่อเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ ในการ ออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนของรายวิชานี้จึงได้นำสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาใช้เป็น สื่อการเรียนรู้ โดยใช้เป็นลักษณะของสื่อประเภทสื่อเติม (Complementary) (นันทิดา วัดยิ้ม และคณะ, 2560)ร่วมกับการสอนในชั้นเรียน และผู้วิจัยเห็นถึงความจำเป็นที่ต้องศึกษา ประสพการณ์ของผู้เรียนหลังกระบวนการเรียนการสอนเสร็จสิ้นเพื่อสะท้อนการให้คุณค่าของ ผู้เรียนเมื่อนำสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในรายวิชาดังกล่าว โดยผู้วิจัยจะได้นำผลการศึกษามาใช้ พัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมทั้งในรายวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุและผล

การศึกษาอาจจะสามารถนำไปใช้เพื่อการพัฒนาหรือออกแบบการจัดการเรียนการสอนรายวิชาอื่น ๆ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมศักยภาพทางการพยาบาลสำหรับนักศึกษาพยาบาลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่ออธิบายประสบการณ์ของนักศึกษาพยาบาลในการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อเดิมในการเรียนรายวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการศึกษานี้ได้แก่ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ระหว่างวันที่ 18 กุมภาพันธ์ ถึง 15 มีนาคม พ.ศ. 2562 จำนวน 93 คน กลุ่มตัวอย่างได้จากการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling Method) จำนวน 24 คน โดยกำหนดจากการเป็นนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันและมีความสนใจในการให้ข้อมูลการวิจัย

สถานที่ศึกษาและระยะเวลาในการศึกษา

สถานที่ศึกษาได้แก่ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี จังหวัดอุตรธานี และทำการศึกษาระหว่างเดือนพฤษภาคม - กรกฎาคม พ.ศ. 2562

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In - Depth Interview) ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเองและทำการบันทึกระหว่างการสัมภาษณ์เพื่อบันทึกเกี่ยวกับประเด็นสำคัญที่พบระหว่างการสัมภาษณ์ ลักษณะคำถามใช้รูปแบบการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi - Structured Interview) เพื่อค้นหารายละเอียดของประสบการณ์ของนักศึกษาพยาบาลในการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อเดิม ภายใต้การจัดการเรียนการสอนรายวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี โดยมีตัวอย่างข้อคำถามเช่น นักศึกษาช่วยเล่าประสบการณ์การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในรายวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุที่ผ่านมาให้ฟังได้หรือไม่ ? นักศึกษารู้สึกอย่างไรบ้างที่รายวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุนำสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนร่วมกับการสอนในชั้นเรียน? จากกระบวนการจัดการเรียนการสอน นักศึกษาพบว่ามีความแตกต่างจากการเรียนแบบบรรยายเพียงอย่างเดียวหรือไม่ ? อย่างไร ? ระหว่างการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ใช้คำถามแบบเจาะจง (Probing questions) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีลักษณะเชิงลึก เช่น สิ่งนี้นักศึกษาอธิบายหมายถึงอย่างไร ? ช่วยอธิบายรายละเอียดได้หรือไม่? นักศึกษาช่วยยกตัวอย่างได้หรือไม่? การสัมภาษณ์จะเก็บรวบรวมข้อมูลจนได้ข้อมูลที่ไม่มีประเด็นใหม่ที่เกิดขึ้นจากการสนทนาและคำตอบครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัยโดยใช้เวลาต่อการสัมภาษณ์ 1 คน ประมาณ 45 - 60 นาที ระหว่างสัมภาษณ์มีการใช้

เทปบันทึกเสียง หลังจากนั้นผู้วิจัยทำการถอดข้อความจากเทปบันทึกเสียงโดยถอดข้อความคำต่อคำ (Verbatim) และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยการตรวจข้อความพร้อมด้วยฟังการบันทึกเสียงอีกครั้ง

การพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยและพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในรายวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุดรธานี โดยได้รับการพิจารณาและรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุดรธานี เอกสารรับรองเลขที่ IRB BCNU 044/007 ลงวันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2560 ผู้เข้าร่วมวิจัยได้รับการอธิบายจากผู้วิจัยเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัยระยะเวลาในการเก็บข้อมูลและข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการระบุนการวิจัย ผู้เข้าร่วมวิจัยได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัย ผ่านเอกสารคำอธิบายและการอธิบายเกี่ยวกับเอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย และขออนุญาตบันทึกเทป ผู้เข้าร่วมวิจัยสามารถตัดสินใจในการเข้าร่วมการวิจัยหรือถอนตัวออกจากการวิจัยโดยอิสระ สามารถปฏิเสธการเข้าร่วมการศึกษาได้ทุกเมื่อโดยไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผู้เข้าร่วมวิจัย ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าร่วมวิจัยมีการเก็บรักษาโดยใช้รหัสแทนชื่อสกุล เอกสารการถอดข้อความจากเทปบันทึกเสียงจะถูกเก็บรักษาในตู้ที่มีการล็อก ไฟล์เสียงถูกจัดเก็บในคอมพิวเตอร์ที่มีการตั้งรหัส โดยมีเพียงผู้วิจัยที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวทางดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย (The inductive approach) โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาแบบตีความ (Latent content analysis) (Graneheim, U. H. & Lundman, B., 2004) ขั้นตอนเริ่มจาก 1) บทสัมภาษณ์ (The interview transcripts) ทั้งหมดถูกนำมาอ่านเพื่อทำความเข้าใจ ค้นหาความหมายและค้นหาความเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์การวิจัย 2) บทสัมภาษณ์ทั้งหมดที่ได้จากการสัมภาษณ์รายบุคคลถูกนำมาอ่านซ้ำหลาย ๆ ครั้งเพื่อเข้าถึงความหมายทั้งหมดที่สะท้อนวัตถุประสงค์ของการศึกษาโดยอาจจะเป็นในรูปแบบกลุ่มคำหรือ ประโยคที่แสดงในบทสัมภาษณ์ ซึ่งจะแสดงในรูปแบบหน่วยของความหมาย (Meaning units) 3) หน่วยของความหมาย (Meaning units) แต่ละหน่วยถูกย่อหรือตัดทอนข้อมูลแต่ยังคงไว้ซึ่งความหมายหลัก (Condensation) ถูกนำมารวมกลุ่มตามประเด็นที่ค้นพบ และหลังจากนั้นจึงมีการให้รหัส (Coding) ในหน่วยที่เชื่อมโยงกับความหมายของแต่ละกลุ่มซึ่งกระบวนการนี้จะเริ่มอธิบายรหัสที่ถูกจัดหมวดหมู่ให้มีลักษณะของความเป็นนามธรรมมากขึ้น 4) หน่วยที่ถูกให้รหัสถูกจัดกลุ่มเพื่อเปรียบเทียบข้อมูลโดยจะเห็นความเหมือนและความแตกต่างของข้อมูลแต่ละหมวด ซึ่งภาพข้อมูลที่ได้เป็นลักษณะหมวดหมู่ย่อย ๆ (Sub - categories) โดยการแบ่งข้อมูลดังกล่าวต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย 5) หมวดหมู่ย่อยแต่ละหมวด (Sub - Categories) ถูกนำมารวมเป็นประเภทของ

ความหมายตามความเหมือนและต่างของความหมายที่ค้นพบและให้ชื่อประเภทของความหมายแต่ละหมวดหมู่ (Categories) 6) ความหมายแต่ละหมวดหมู่ (Categories) ถูกนำมากำหนดประเด็นหลัก (Theme) ผ่านการตีความ (Interpretation) โดยประเด็นหลักมีความเชื่อมโยงกับความหมายที่สอดคล้องต่อหมวดหมู่ (Categories) และหมวดหมู่ย่อย (Sub-categories) (ตารางที่ 1)

การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล

การวิจัยนี้มีการใช้วิธีตรวจสอบคุณภาพข้อมูลที่ได้ (Trustworthiness) (Graneheim & Lundman, 2004) โดยผู้วิจัยมีประสบการณ์ในการทำวิจัยเชิงคุณภาพตระหนักถึงการเป็นส่วนหนึ่งในการเป็นเครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพดังนั้นเพื่อการหลีกเลี่ยงการเกิดอคติระหว่างกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้มีการบันทึกข้อมูล/ประเด็นสำคัญที่พบระหว่างการสัมภาษณ์นอกเหนือจากการบันทึกเทปเพื่อนำมาใช้ตรวจสอบร่วมกันระหว่างกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งต้องอาศัยการตีความและการหาความหมายของประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมการวิจัยโดยมีการตรวจสอบข้อมูลระหว่างนักวิจัย (Dependability) เพื่อยืนยันผลการวิจัย นอกจากนั้นมีประเด็นของความน่าเชื่อถือของข้อมูล (Credibility) ในการศึกษาผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสอดคล้องของลักษณะข้อมูลที่ได้จากผู้เข้าร่วมวิจัยซึ่งเชื่อมโยงต่อการนำเสนอผลการศึกษผ่านการตีความ รวมถึงมีการยืนยันข้อมูล (Conformability) กับผู้ให้ข้อมูลก่อนการวิเคราะห์ข้อมูลและนำข้อสรุปที่ได้ยืนยันกับผู้ให้ข้อมูลอีกครั้ง และเพื่อให้เพิ่มความสามารถในการถ่ายโอน (Transferability) ผู้วิจัยได้อธิบายบริบทการศึกษา กระบวนการวิจัย ขั้นตอนการศึกษา การคัดเลือกผู้เข้าร่วมวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการวิจัยโดยมีข้อมูลอธิบายสนับสนุนผลการวิจัย (Quotations) ซึ่งอาจจะนำมาใช้อ้างอิงสำหรับการศึกษาในบริบทที่คล้ายคลึงกัน

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลพบว่าจากนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 24 คน เป็นหญิง 19 คน ชาย 5 คน มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 20 - 21 ปี ผลการศึกษาประสบการณ์ของนักศึกษาพยาบาลในการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อเดิม ภายใต้การจัดการเรียนการสอนรายวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ สามารถอธิบายได้ใน 1 ประเด็นหลัก (Theme) 2 หมวดหมู่ (Categories) และ 5 หมวดหมู่ย่อย (Sub - Categories) ดังนี้ (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 แสดงการให้รหัส, หมวดหมู่ย่อย, หมวดหมู่ และประเด็นหลัก จากการวิเคราะห์เนื้อหาแบบตีความ

การให้รหัส (Codes)	หมวดหมู่ย่อย (Sub - Categories)	หมวดหมู่ (Categories)	ประเด็นหลัก (Theme)
ไม่ได้อ่านเอกสารที่อัปเดต ขาดความสนใจ ขาดความกระตือรือร้น มีการเตรียมตัวที่ดี ขาดการติดตามงาน มีความตั้งใจมาก จับประเด็นที่เรียนได้ มีความรับผิดชอบ ต้องให้เพื่อนกระตุ้น	เห็นภาพจุดอ่อน จุดแข็งของ ตนเอง		
พยายามตั้งเวลาเพื่อทำข้อสอบ ทบทวนบทเรียน แจ้งติดต่อประสานงานล่วงหน้า ต้องหัดวิเคราะห์เพิ่มขึ้น ศึกษาจากความแตกต่างของเพื่อน ประสานผู้รับผิดชอบวิชา ปริญญา	แสงสว่างให้เห็น ปัญหาและ พัฒนา	การเรียนรู้ที่ เกิดขึ้นในตนเอง	เกื้อหนุนการ พัฒนาตนเองและ สนับสนุนความ เข้าใจในผู้สูงอายุ
งานเทคโนโลยีล่วงหน้าเมื่อพบปัญหาหาระบบ วางแผนในการเรียน พูดคุยกับอาจารย์ ปรีกษาเพื่อนร่วมชั้น			
สามารถเข้าดูในระบบได้ตลอด สะดวกสบาย สามารถศึกษาได้ก่อน ดูแบบตัวอย่างได้ตลอดเวลา เมื่อไหร่ที่ไหนก็เรียนได้ กลับไปค้นคว้าได้ เข้าใจได้มากขึ้น	เรียนรู้ได้ ตลอดเวลา		
เห็นการเปลี่ยนแปลงของวัยสูงอายุ หลังการเรียนได้รู้ข้อจำกัดของผู้สูงอายุ เข้าใจการดำเนินชีวิตผู้สูงอายุ	เข้าใจธรรมชาติ ของผู้สูงอายุ	การส่งเสริม	ทัศนคติที่ดีต่อ ผู้สูงอายุ
รู้ปัญหาสุขภาพในผู้สูงอายุ เห็นความหลากหลายของผู้สูงอายุแต่ละช่วงวัย	มองเห็นความ แตกต่างของ ผู้สูงอายุ	ทัศนคติที่ดีต่อ ผู้สูงอายุ	

เกื้อหนุนการพัฒนาตนเองและสนับสนุนความเข้าใจในผู้สูงอายุ

จากการวิเคราะห์เนื้อหาแบบตีความพบว่านักศึกษาพยาบาลได้อธิบายความหมายของประสบการณ์ของตนเมื่อได้ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ซึ่งถูกนำมาใช้เป็นสื่อเติมภายใต้การจัดการเรียนการสอนรายวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุว่า เกื้อหนุนการพัฒนาตนเองและสนับสนุนความเข้าใจในผู้สูงอายุจากความหมายดังกล่าวจะเห็นว่าการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ช่วยส่งเสริมให้เกิดกระบวนการคิด การวิเคราะห์ และส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจต่อผู้สูงอายุ ผู้เรียนได้สะท้อนภาพการมองเห็นตนเอง การยอมรับ และการตัดสินใจของผู้เรียนทั้งมุมมองและมุมมองต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องเช่น สิ่งสนับสนุนการเรียนการสอนในรายวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ ผู้สอน และผู้เรียนเองซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีผลต่อความรู้ความเข้าใจที่เชื่อมโยงกับหลักการดูแลผู้สูงอายุตามบทบาทของพยาบาล และจากผลการศึกษาดังกล่าวในประเด็นหลัก (Theme) สามารถจำแนกได้เป็น 2 หมวดหมู่ย่อย (Categories) ได้แก่ 1) การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในตนเอง และ 2) การส่งเสริมทัศนคติที่ดีต่อผู้สูงอายุ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในตนเอง

ผู้เรียนได้อธิบายถึงประสบการณ์การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อเสริม ภายใต้การจัดการเรียนการสอนรายวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ โดยให้ความหมายว่าเป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในตนเอง ผู้เรียนเห็นความสำคัญของตนเองต่อการเรียนผ่านการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ซึ่งกระบวนการเรียนได้เน้นอิสระของผู้เรียนเป็นสำคัญ ก่อให้เกิดกระบวนการค้นหาวิธีการแก้ไขปัญหาเมื่อพบอุปสรรคระหว่างกระบวนการเรียนและส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา ซึ่งจากหมวดหมู่นี้สามารถจำแนกได้เป็นหมวดหมู่ย่อย (Sub - Categories) 3 หัวข้อได้แก่ 1.1) เห็นภาพจุดอ่อนจุดแข็งของตนเอง 1.2) แสวงหาวิธีแก้ไขปัญหาและพัฒนา และ 1.3) เรียนรู้ได้ตลอดเวลา

1.1 เห็นภาพจุดอ่อนจุดแข็งของตนเอง

ผู้เรียนวางแผนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพได้ ในขณะที่อาจารย์จะทำหน้าที่เพียงเป็นที่ปรึกษา คอยกำกับติดตามกระตุ้นนักศึกษาให้มีทักษะการคิด ซึ่งผู้เรียนสามารถวิเคราะห์เพื่อมองตนเองทั้งในด้านบวกและด้านที่เป็นจุดอ่อนเพื่อค้นหาการพัฒนาตนเอง ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ของผู้เรียนที่ว่า “หนูเป็นคนที่ไม่ค่อยเข้าดูเวลาที่อาจารย์แวนงาน เช่นเวลาให้ทำข้อสอบแล้วมีวันหนึ่งที่หนูทำไม่ทันตอนเช้าเพื่อนถามว่าเข้า e - Learning ยัง แล้วหนูยังไม่ทำคะ กลายเป็นว่าหนูไม่ได้ทำด้วยความสะอาดของหนูเอง จนต้องถามเพื่อนว่าทำไมยังไม่ได้ทำคะ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 10, 2562)

1.2 แสวงหาวิธีแก้ไขปัญหาและพัฒนา

การให้ความหมายของประสบการณ์ในการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อเสริมในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ สะท้อนการแสวงหาวิธีแก้ไขปัญหาและการพัฒนาตนเองเนื่องจากระหว่างการเรียนผ่านการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ บางครั้งเกิดอุปสรรคต่อการเรียนจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น ไม่มีประสบการณ์เดิมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียน การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตมีปัญหากรณีที่เมื่อมีการเข้าระบบพร้อมกันหลายคนโดยเฉพาะการทำแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน ผู้เรียนจะประสบปัญหาระบบขัดข้องทำให้ไม่สามารถทำแบบทดสอบได้ทันเวลา ซึ่งผู้เรียนได้มีการค้นหาวิธีการแก้ปัญหาและการจัดการปัญหา เช่นวางแผนเรื่องการจัดระยะเวลาในการแบบทดสอบ การขอความช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมชั้น การติดต่อประสานอาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวล่วงหน้าก่อนระบบจะปิด มีการประสานผู้รับผิดชอบเรื่องระบบการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ของผู้เรียนที่ว่า “ในการทำแบบทดสอบอาจารย์ได้แจ้งเวลาในการทำแบบทดสอบล่วงหน้าอยู่ครับ แต่ว่าบางครั้งระบบมันขัดข้องถ้าใช้พร้อม ๆ กัน แบบว่าบางทีมันค้างหรือเราก็ต้องไปทำใหม่อีกครั้งต้องติดต่อวิชาการแล้วก็ติดต่ออาจารย์ แต่เราเองต้องแก้ปัญหาด้วยนะครับอย่างต้องเข้าทำแบบทดสอบเนี่ย ๆ ต้องเผื่อเวลาไว้เยอะ ๆ เวลาเจอปัญหาต้องประสานอาจารย์ทันที” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1, 2562)

นอกจากการที่ผู้เรียนได้สะท้อนการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากระบบหรือการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตด้วยตนเอง นักศึกษาได้สะท้อนการแสวงหาการแก้ไขปัญหาโดยการพยายามพัฒนาศักยภาพของตนเองให้ถึงเป้าหมายของการเรียนรู้ในบทเรียน หากผู้เรียนไม่พยายามด้วยตนเองในกรณีนี้ผู้เรียนอาจได้รับความรู้ไม่ทัดเทียมกับนักศึกษาคนอื่น ดังนั้นผู้เรียนกลุ่มนี้จำเป็นต้องมีการวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยใช้กระบวนการเรียนการสอนนี้ ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ของผู้เรียนที่ว่า “การค้นคว้าของแต่ละคนไม่เท่ากันคะบางคนก็ไม่มีก็เลยทำให้ในส่วนนี้ก็จะต้องแก้ไขคะ เรียนแบบนี้ก็กระตุ้นเราได้คะ เราต้องรับผิดชอบตัวเอง เพราะสามารถเรียนได้ทุกที่ทุกเวลา อาจารย์จะสุ่มถามหลังให้เข้าไปศึกษาด้วยตัวเอง ดูวิดีโอ และให้ทำข้อสอบ ก็อาจจะตอบคำถามไม่ได้ เราต้องพยายามคะ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4, 2562)

1.3 เรียนรู้ได้ตลอดเวลา

ผู้เรียนอธิบายถึงการเรียนรู้ตลอดเวลาผ่านกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนเมื่อใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์โดยในรายวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุที่ได้กำหนดให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลผ่านการอ่าน การดูวิดีโอ การสนทนา การทำงานกลุ่ม การทำแบบทดสอบ การเรียนรู้ผ่านสถานการณ์จำลอง ซึ่งผู้เรียนถือว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทหลักในการทำกิจกรรมและผู้เรียนสามารถกำหนดระยะเวลาการเรียนรู้ของตนเองได้ ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ของผู้เรียนที่ว่า “เรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา และมีความสะดวกสบาย คือเราไม่พกเอกสารหลาย ๆ ชิ้นไปทุก ๆ ที่คะ เรามีโทรศัพท์ แท็บเล็ต สามารถเรียนรู้ได้เวลาที่เรากำลังต้องการเลยคะ ทั้งเรียนทำข้อสอบ ทบทวนบทเรียน” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 22, 2562)

จากการสะท้อนของผู้เรียนพบว่าผู้ที่ได้เรียนรู้ตลอดเวลา มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียนซึ่งส่วนใหญ่นิยมใช้เครื่องมือด้านสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เช่น การใช้โทรศัพท์มือถือ การใช้แท็บเล็ต หรือการใช้คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะรวมทั้งสะท้อนความนิยมในการเข้าถึงสื่อเรียนรู้ที่มีการผสมผสานอย่างหลากหลาย ทันสมัย ซึ่งกระตุ้นความสนใจและสร้างความสะดวกให้กับผู้เรียน การให้ความหมายการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในตนเองเป็นการเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องรับผิดชอบต่อตนเองผ่านการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เมื่อได้ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในรายวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุที่ได้กำหนดไว้ว่าผู้เรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลผ่านการอ่าน การดูวิดีโอ การสนทนา การทำแบบทดสอบ การเรียนรู้ผ่านสถานการณ์จริง ซึ่งผู้เรียนถือว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทหลักในการทำกิจกรรมและผู้เรียนสามารถกำหนดระยะเวลาการเรียนรู้ของตนเองได้

2. การส่งเสริมทัศนคติที่ดีต่อผู้สูงอายุ

ผู้เรียนได้อธิบายถึงประสบการณ์ในการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อเติมภายใต้การจัดการเรียนการสอนรายวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ ว่าส่งเสริมทัศนคติที่ดีต่อผู้สูงอายุ โดยผู้เรียนสามารถรู้ เข้าใจปัญหาของผู้สูงอายุ ซึ่งเนื้อหาในแต่ละกิจกรรมสอดคล้องเกี่ยวกับการสร้างทัศนคติเชิงบวกต่อผู้สูงอายุ เช่นการยกตัวอย่างสถานการณ์ที่เป็นทัศนคติเชิงบวก และ

เชิงลบต่อผู้สูงอายุ รวมทั้งวิธีการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การสะท้อนเกี่ยวกับการเกิดทัศนคติที่ดีต่อผู้สูงอายุจากหมวดหมู่ที่สามารถจำแนกได้เป็นหมวดหมู่ย่อย (Sub - Categories) 2 หัวข้อได้แก่ 2.1) เข้าใจธรรมชาติของผู้สูงอายุ 2.2) มองเห็นความแตกต่างของผู้สูงอายุ

2.1 เข้าใจธรรมชาติของผู้สูงอายุ

ผู้เรียนได้อธิบายถึงกระบวนการเรียนการสอนว่าช่วยให้เข้าใจธรรมชาติของผู้สูงอายุ และ มองเห็นความสำคัญของทักษะดูแลผู้สูงอายุ นักศึกษาได้เข้าใจถึงธรรมชาติของผู้สูงอายุผ่านการศึกษาด้วยตนเอง ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านการเขียนแผนที่มโนทัศน์ทั้งภายในกลุ่มร่วมกับอาจารย์และระหว่างกลุ่มผ่านกระดานสนทนา ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ของผู้เรียนที่ว่า “หนูว่า...มันเป็นการเรียนที่ทำให้หนูเข้าใจผู้สูงอายุมากขึ้น ผู้สูงอายุเขาใช้ชีวิตได้เหมือนเรา แต่ก็เห็นภาพการเปลี่ยนแปลงทุกด้านของผู้สูงอายุ คือต้องทำความเข้าใจเยอะมาก เราต้องเอาความรู้จากหลาย ๆ บทมารวมกัน หลังจากนั้นได้คุยกับอาจารย์กับเพื่อน ๆ ได้เห็นปัญหาสุขภาพผู้สูงอายุจริง ๆ ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 15, 2562)

2.2 มองเห็นความแตกต่างของผู้สูงอายุ

ผู้เรียนได้สะท้อนความสำคัญของความแตกต่างของผู้สูงอายุว่ามีลักษณะแตกต่างจากช่วงวัยในกลุ่มของผู้สูงอายุเองและผู้สูงอายุที่มีความต่างกันในแต่ละปัญหาสุขภาพ ดังนั้นการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุจำเป็นต้องเข้าใจในความแตกต่างของแต่ละบุคคล ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ของผู้เรียนที่ว่า “การเรียนทำให้เรารู้ว่าการพยาบาลผู้สูงอายุจะมีปัญหาอะไรบ้างต่างกันอย่างไง มีโรคอะไรบ้างในวัยสูงอายุ เราต้องคิดถึงการวางแผนการพยาบาลให้สอดคล้องกับผู้สูงอายุแต่ละคนแต่ละโรค และเราต้องดูแลพวกเขาอย่างไรให้มีสุขภาพที่ดี” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 20, 2562)

จากการอธิบายของผู้เรียนพบว่าการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อเพิ่มเป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้เห็นภาพของการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่เหมาะสมตามช่วงวัย เห็นความแตกต่างของแต่ละบุคคลซึ่งอาจจะช่วยให้ผู้เรียนได้วางแผนและให้การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุได้ในบริบทของแต่ละบุคคล

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาครั้งนี้ อธิบายประสบการณ์ของนักศึกษาพยาบาลในการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อเพิ่มในการเรียนรายวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ โดยพบว่าผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านการคิดวิเคราะห์และอธิบายการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อเพิ่มในการเรียนรายวิชาดังกล่าวช่วยส่งเสริมทัศนคติที่ดีต่อผู้สูงอายุผ่านการจัดการเรียนการสอน จะเห็นว่าจากผลการศึกษาที่มีความสอดคล้องต่อทฤษฎี Bloom's Taxonomy (Bloom, B. et al., 1956) อธิบายพฤติกรรมที่เป็นผลจากประสบการณ์การศึกษาผ่านสมรรถนะการเรียนรู้

การแสดงออกทางปัญญาและการคิด ครอบคลุมด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) และด้านจิตพิสัย (Affective Domain) การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อเดิมในการเรียนรายวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ ได้ช่วยให้นักศึกษาได้ใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์สิ่งที่ได้ระหว่างการเรียนรู้ ซึ่งอาจจะมีความซับซ้อนภายใต้แนวคิดทฤษฎีความรู้ความสูงอายุ กระบวนการเปลี่ยนแปลงตามวัยของผู้สูงอายุ และปัญหาสุขภาพที่พบได้ในวัยสูงอายุ ร่วมกับการส่งเสริมความเข้าใจในเรื่องความแตกต่างระหว่างผู้สูงอายุแต่ละราย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถรู้ เข้าใจ วิเคราะห์ ซึ่งอาจจะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้นำไปใช้เมื่อผู้เรียนต้องฝึกปฏิบัติรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้สูงอายุในชั้นปีที่สูงขึ้น โดยนักศึกษาจำเป็นต้องมีทักษะและความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลผู้สูงอายุโดยใช้กระบวนการพยาบาล (Nursing Process) (อรนันท์ หาญยุทธ, 2557) ให้สามารถแก้ปัญหาสุขภาพของบุคคลแต่ละรายบุคคล (Person center)

ผลการศึกษาในครั้งนี้สะท้อนว่าความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนไม่เท่ากัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรู้ และประสบการณ์ที่แตกต่างกันของผู้เรียนแต่ละบุคคล (นงนุช เสือพุมิ และ คณะ, 2560) ดังนั้นในการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อเดิมในการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนจึงควรมีข้อมูลของผู้เรียนเป็นรายบุคคล สำหรับใช้ในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และนำไปพัฒนาให้เหมาะสมกับความแตกต่างของผู้เรียน ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาของ ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ต้องให้ความสำคัญกับผู้เรียนแต่ละคน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อวางรากฐานชีวิตให้เจริญงอกงามอย่างสมบูรณ์มีพัฒนาการสมวัยอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ที่สำคัญการออกแบบการเรียนรู้ควรเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ (Learner Centered Approach) การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีสิทธิ์เป็นเจ้าของเทคโนโลยี สารสนเทศ เป็นผู้คิด ตัดสินใจเรียน โดยสร้างความรู้และความเข้าใจใหม่ ๆ ด้วยตนเอง จะสามารถเชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ให้เข้ากับชีวิตจริงได้ (ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย, 2558) และสอดคล้องกับการศึกษาของพรณี ปานเทวัญ กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ของวิชาชีพพยาบาลในปัจจุบัน ต้องให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ มีความสามารถในการแก้ปัญหาและเรียนรู้ด้วยตนเองโดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม โดยครูจะเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนไปเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (พรณี ปานเทวัญ, 2559)

นอกจากนั้นจะเห็นได้ว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้การบรรยายร่วมกับการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ช่วยส่งเสริมการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการผลิตนักศึกษาพยาบาล สัมพันธ์กับการพัฒนานักศึกษาพยาบาลโดยการนำการเรียนรู้สู่การปฏิบัติในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ การอ่าน, การเขียน, คณิตศาสตร์, การคิดวิเคราะห์, การสื่อสาร, ความร่วมมือ และ ความคิดสร้างสรรค์ ทำให้ผู้เรียนสามารถตั้งศักยภาพของตนได้เต็มกำลังความสามารถ (อติญาณ ศรีเกษตริน และ คณะ, 2562) และการนำสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อเดิมในการเรียนรายวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ

ช่วยสนับสนุนการมีความเข้าใจและเจตคติที่ดีต่อผู้สูงอายุ สอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมาซึ่งเน้นความสำคัญของทัศนคติและมุมมองต่อผู้สูงอายุ โดยนักศึกษาพยาบาลจำเป็นต้องถูกเตรียมให้มีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการสูงอายุ และมีทัศนคติเชิงบวกต่อผู้สูงอายุ เพื่อให้สามารถดูแลผู้รับบริการในกลุ่มผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สาคร อินโทโล และคณะ, 2563) ซึ่งอาจจะเพิ่มศักยภาพของนักศึกษาพยาบาลในการดูแลผู้สูงอายุเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในสังคมยุคปัจจุบันของประเทศไทยที่เป็นสังคมผู้สูงอายุได้

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ประสบการณ์ของนักศึกษาพยาบาลในการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อเสริม ในการเรียนรายวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี สรุปได้ในประเด็นหลัก (Theme) ว่าประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับเป็นการเกื้อหนุนการพัฒนาตนเองและสนับสนุนความเข้าใจในผู้สูงอายุ ซึ่งจากประเด็นหลักดังกล่าวสามารถจำแนกได้เป็นหมวดหมู่ (Categories) ได้แก่ การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในตนเอง และการส่งเสริมทัศนคติที่ดีต่อผู้สูงอายุ ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยปรับกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมความรู้และทักษะของการพยาบาลสูงอายุมารวมทั้งเน้นความสำคัญของการให้ผู้เรียนเป็นสำคัญและการเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน และควรมีการทำวิจัยและพัฒนาเพื่อออกแบบการเรียนการสอนโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อเป็นสื่อหลักในรายวิชาอื่น ๆ รวมทั้งควรมีการศึกษาโดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณเพื่อค้นหาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. กรุงเทพมหานคร: เลขาธิการสภาการศึกษา.
- นงนุช เสือพุมิ และคณะ. (2560). การจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์ทางการพยาบาล. *Nursing Journal of The Ministry of Public Health*, 27(1), 12-21.
- นันทิดา วัดยี่ม และคณะ. (2560). การจัดการเรียนการสอนทางการพยาบาลโดยใช้การเรียนรู้ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครพนม*, 33(3), 146-157.
- เบญจวรรณ ถนอมชยธวัช และคณะ. (2559). ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21: ความท้าทายในการพัฒนานักศึกษา. *วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้*, 3(2), 208-222.

- ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1. (17 พฤษภาคม 2562). ประสบการณ์ของนักศึกษาพยาบาลในการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อเสริมในการเรียนรายวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ. (ธวัชชัย เชื้อนสมบัติ, ผู้สัมภาษณ์)
- ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 10. (19 มิถุนายน 2562). ประสบการณ์ของนักศึกษาพยาบาลในการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อเสริมในการเรียนรายวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ. (ธวัชชัย เชื้อนสมบัติ, ผู้สัมภาษณ์)
- ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 15. (22 มิถุนายน 2562). ประสบการณ์ของนักศึกษาพยาบาลในการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อเสริมในการเรียนรายวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ. (ธวัชชัย เชื้อนสมบัติ, ผู้สัมภาษณ์)
- ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 20. (22 กรกฎาคม 2562). ประสบการณ์ของนักศึกษาพยาบาลในการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อเสริมในการเรียนรายวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ. (ธวัชชัย เชื้อนสมบัติ, ผู้สัมภาษณ์)
- ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 22. (25 กรกฎาคม 2562). ประสบการณ์ของนักศึกษาพยาบาลในการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อเสริมในการเรียนรายวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ. (ธวัชชัย เชื้อนสมบัติ, ผู้สัมภาษณ์)
- ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4. (15 มิถุนายน 2562). ประสบการณ์ของนักศึกษาพยาบาลในการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อเสริมในการเรียนรายวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ. (ธวัชชัย เชื้อนสมบัติ, ผู้สัมภาษณ์)
- พรณี ปานเทวัญ. (2559). การพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 กับการเรียนรู้เชิงรุกในวิชาชีพพยาบาล. วารสารพยาบาลทหารบก, 17(3), 17-24.
- ศยามน อินสะอาด. (2561). การออกแบบบทเรียน e - Learning เพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ศิริวรรณ วัฒนฉัตรนรชัย. (2558). การจัดการเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 13(2), 65-75.
- สาคร อินทโธ และคณะ. (2563). ทักษะคิดและมุมมองต่อผู้สูงอายุ ของนักศึกษาพยาบาลศาสตรชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม. ราชวดีสาร วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์, 10(1), 91-103.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560 – 2564. เรียกใช้เมื่อ 5 กันยายน 2563 จาก <http://www.royalthaipolice.go.th/downloads/plan12.pdf>
- อติญาณ ศรีเกษตริน และคณะ. (2562). การศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21: สมรรถนะและบทบาทของอาจารย์พยาบาล. วารสารพยาบาลทหารบก, 20(1), 12-20.

- อรนันท์ หาญยุทธ. (2557). กระบวนการพยาบาลและการนำไปใช้ Nursing Process and Implications. วารสารพยาบาลทหารบก, 15(3), 137-143.
- Bloom, B. et al. (1956). Taxonomy of educational objectives: The classification of educational goals. Handbook I: Cognitive domain. New York, Toronto: Longmans, Green.
- Graneheim, U. H. & Lundman, B. (2004). Qualitative content analysis in nursing research: concepts, procedures and measures to achieve trustworthiness. Nurseeducation today, 24(2), 105-112.